

حكومهتا ههريما كوردستاني - عيراق

وهزارهتا خاندنا بلند و ليكولينين زانستي

زانكوييا دهوك

پشكاه زمانى كوردى

پراكتيزهكرنا تيورا دهقى د مهم و زينا خانيدا

نامهيهكه

ژ لايى قوتابى

محسن عارف صالح

هاتيه پيشكيشكرن بو جفاتا فاكولتيا زانستين مروفايهتى

زانكوييا دهوك

وكو پشكهك ژ پيدفيين وهرگرتنا پلا دكتورايى د نهدهبى كورديدا

ب سهريپهرشتيا

پ.د. محمد بكر محمد

٢٠١٢ زايىنى

١٤٣٢ مشهختى

٢٧١٢ كوردى

ديارى

ئەف نامەيە ديارىيە بۆ:

- گيانى پاكى ھوزانقانى نافدارى كورد (ئەحمەدى خانى) .
- دەيك و بابىن من يىن خوشتى .
- ھەفال و ھەفېشكا ژيانا من ، دەيكا زاروكان .
- ھەردوو بشكوژين باغى دل من (پەسار و پەلار) ، ئەويىن پر دەلال .

سوپاسی

سوپاس بۆ:

- خودایی مهزن و دلوفان ئهوی کو هیژ و شیان داینه من ژ بۆ تمامکرنا ئهفی نامی .

- ماموستایی بهریژ (پ.د. محمد بکر محمد) ، کو ب ئهرکی سهرپهرشتیا ئهفی نامی رابووی ، و ب تیبینیین خویین زانستی ، ب تایبهتی ل پشکین سیی و چاری کو پشکین پراکتیکینه ئهف نامه دهوله مهندر . ب راستی بیی ئهوان پلان و راسته گرنین زانستی ب تایبهت بۆ ئهوان ههر دوو پشکان ، ئهف نامه ب ئهفی رهنگی نه دهاته نهجامدان .

- ههمی ماموستاییین زانکویا سه لاهه ددین ئهویین ل فوناغا کورسین ئاماده کار ژ بۆ وهرگرتنا پلا دکتورایی وانه داینه من .

- ئهوان ماموستاییین هاریکاریا من کرین ژ بۆ دابینکرنا ژیدهران ل سهر بابتهتی ئهفی نامی و هاریکاریا وان یا بهردهوام ، ب تایبهتی (د. عهبدالوهاب خالد موسا ، د. عبدالصمد اسلام ، د. عبدی حاجی ، م. ههفال سلیم ، م. یاسر حسن ، م. مسعود جمیل ، م. عصمت خابور ، م. نزار سلمان) .

- ههمی ماموستا و خویشک و برایین بهریژ ل پشکا زمانی کوردی فهکولتیا زانستیین مروفايهتی زانکویا دهوک .

پېرسټ

- پېشهګۍ : ۱
- پشکا ئيکي :- بنه ماين تيورا دهقي ۳
- باسي ئيکي - چه مکين دهقي ۴
- ا- دهق ل دهق فينومينو لوجيان ۸
- ب- دهق ل دهق سوسيولوجيان ۹
- ج- دهق ل دهق بونيا دگه ران ۱۲
- د- دهق ل دهق سيميولوجيان ۱۶
۱. زاراف و پيناسه يين دهقي ۲۰
۲. جورين دهقي ۲۸
۳. دهق ل دويف تيورا فه گيراني ۳۵
۴. نهرکين دهقي ۳۹
- ا- نهرکي ريکخستن و پيکھاته يي ۴۰
- ب- نهرکي گه هاندي ۴۱
- ج- نهرکي کارتیکرني ۴۱
- د- نهرکي په يوه نديکرن و گه هاندي ۴۲
- ه- نهرکي ئيستاتيکي ۴۲
- و- نهرکي سيميولوجي ۴۳
- ی- نهرکي جفاکي ۴۳
- باسي دوويي - پيکھاتا دهقي ۴۵

١. دەسپېك و دوماھيا دەقى . ٤٧
- أ- دەسپېك . ٤٧
- ب- دوماھى . ٥٢
٢. دەلالەتېن دەقى . ٥٤
- پشكا دوويى :- رھەندېن دەقى ھوزانى . ٦٨**
- باسى ئىكى - نافونيشان . ٦٩**
١. بەرجەستە بوونا دەقى د نافونيشانيدا . ٦٩
٢. دەلالەتېن نافونيشانى . ٧٢
٣. ئەرکېن نافونيشانى . ٧٣
- أ- ئەرکى نافونيشانى وەكو پارچەك ژ دەرازينكى . ٧٤
- ب- ئەرکېن گشتى يېن نافونيشانى . ٧٤
- باسى دوويى - دەق و پېرەو . ٧٧**
١. چەمك و پېناسەيېن پېرەوى . ٧٧
٢. جورېن پېرەوى . ٨٤
- أ- پېرەوى دەستبەستكرنى . ٨٤
- ب- پېرەوى ھزرى . ٨٥
- ج- پېرەوى ئيدراكى . ٨٦
- د- پېرەوى راستەقىنە . ٨٨
- ھ- پېرەوى ھەلويسىتى . ٨٩
- و- پېرەوى ب ھەفدا ھاتنى . ٩٠
٣. تايبەتمەندى و ئەرکى پېرەوى . ٩١

باسئ سببئ - شروفه کرنا دهقئ هوزانئ . ۹۶

۱. دهلیقا دهقئ . ۹۶

۲. بنیاتئ سیمیؤلوجییا دهقئ . ۹۹

۳. بنیاتئ ریتمیا دهقئ . ۱۱۸

پشکا سببئ:- پیکهاتهیا گشتیا دهقئ (مهم و زین) ئ . ۱۲۷

باسئ ئیکئ - دهرازینکئین دهقئ . ۱۲۹

۱. نافونیشان : ۱۲۸

أ- ل دور دانهرئ نافونیشانئین دهقئ : (سه رهکی و لاههکی) . ۱۲۸

ب- په یوه ندیبئ نافونیشانانی دناق دهقیدا . ۱۳۴

ج- ئهرکئین نافونیشانانی دناق دهقیدا . ۱۳۵

۲. دیباجه و دهلاله تیئ وی : ۱۳۶

أ- مه بهست ژ په سنکرنا (خودئ) و (پیغه مبهری) . ۱۳۷

ب- مه بهست ژ ئامازه کرن بو که یسا نه ته وهی . ۱۴۴

ج- شانازی کرن ب که لتوور و نقیسین ب زمانئ کوردی . ۱۴۹

۳. دهرازینکا چیرۆکئ و ئهرکئین وی : ۱۵۱

أ- راکیشانا ههزا وهرگری . ۱۵۱

ب- دیارکرنا جورئ چیرۆکئ . ۱۷۴

ج- دهستنیشانکرنا ئه گهرئین ههلبزارتنا چیرۆکئ . ۱۷۵

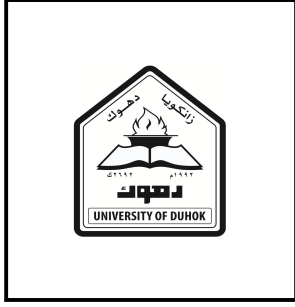
باسئ دوویئ - ریروویئ دهقئ : ۱۷۷

۱. ریروویئ تایبهت ب شاعریقه : ۱۷۷

أ- ژیا نا شاعری . ۱۷۷

- ب- ژینگه‌هی میژوووی . ۱۸۰
- ج- ژینگه‌هی جفاکی و ره‌وشه‌نبیری . ۱۸۲
۲. ریره‌وین تایبەت ب دهقیقه : ۱۸۵
- أ- ریره‌وی هزری . ۱۸۵
- ب- ریره‌وی راسته‌قینه . ۱۸۶
- ج- ریره‌وی هه‌لوئیستی . ۱۸۷
- د- ریره‌وی ب هه‌فداهاتن . ۱۸۸
۳. ریره‌وین تایبەت ب وه‌رگریقه : ۱۸۹
- أ- ریره‌وی بکارئینانی (تداولی) . ۱۸۹
- ب- ریره‌وی هایدارکرنی (ئیدراکی) . ۱۸۹
- باسی سییی – هه‌فگرتنا دهقی :** ۱۹۱
۱. (گریدان) د نافبه‌را پشکین دهقیدا . ۱۹۱
۲. ئه‌رکی (ریره‌وی) د ئیکگرتنا دهقیدا . ۱۹۳
۳. رولی (گونجان)ی د ئیکگرتنا دهقیدا . ۱۹۷
- پشکا چاری :- سیسته‌می سیمیؤلۆجی د دهقی (مه‌م و زین)یدا .** ۲۰۲
- باسی ئیکی – رولی هه‌فدهقی د به‌رهمئینانا ده‌لاله‌تین دهقیدا :** ۲۰۳
۱. دهقین ئایینی . ۲۰۶
۲. دهقین فه‌لسه‌فی . ۲۰۹
۳. دهقین کلتوری . ۲۱۲
- باسی دووی – (فه‌گیران) وه‌کی پیکه‌ینه‌ری ژانری چیرۆک د دهقیدا :** ۲۱۷
۱. دان و ستاندن و ده‌لاله‌تین وی . ۲۱۸

۲۲۰	۲. سالوځدان و دهلاله‌تین وئ .
۲۲۶	۳. فرهده‌نگی و دهلاله‌تین وئ .
۲۳۰	باسئ سینیئ – رولی (ریتم)ئ د پیکهاته‌یا دهقی (مهم و زین)ئدا :
۲۳۰	۱. رولی ریتما دهره‌کی (کیئش) د ئیگرتنا ده‌قیدا .
۲۳۴	۲. رولی ریتما نافه‌کی د به‌رجه‌سته‌کرنا بنیاتی سیمان‌تیکیدا .
۲۳۹	باسئ چاریئ – دوماهیا (مهم و زین) و به‌رجه‌سته‌کرنا په‌یاما گشتیا دهقی :
۲۵۸	ئهنجام:
۲۶۰	لیستا ژیدهران:
۲۷۴	پوخته :
۲۷۵	ملخص :
۲۷۶	Abstract

حكومة إقليم كردستان العراق
وزارة التعليم العالي والبحث العلمي
جامعة دهوك
قسم اللغة الكردية

تطبيق نظرية النص في مـم وزين الخاني

أطروحة تقدم بها

محسن عارف صالح

إلى مجلس هيئة الدراسات الانسانية في جامعة دهوك

وهي جزء من متطلبات نيل شهادة دكتوراه

فلسفة في الادب الكردي

بإشراف

الأستاذ الدكتور

محمد بكر محمد

٢٠١٢ م

١٤٣٢ هـ

٢٧١٢ ك

**KURDISTAN REGIONAL GOVERNMENT - IRAQ
MINISTRY OF HIGHER EDUCATION
AND SCIENTIFIC RESEARCH
UNIVERSITY OF DUHOK**

**Applying The Theory of Text Analysis to Khani's
Mem U Zen**

A THESIS SUBMITTED TO

THE COUNCIL OF

THE FACULTY OF HUMANITIES

UNIVERSITY OF DUHOK

IN PARTIAL FULFILMENT OF THE REQUIREMENTS FOR

THE DEGREE OF

DOCTOR OF PHILOSOPHY

IN

KURDISH LITERATURE

BY

MEHSEN ARIF SALIH

SUPERVISED BY

PROF. DR. MOHAMMED BAKER MOHAMMED

2721 KURDISH

2012 A.D.

1432 A.H.